

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТЕФАН КАРАДЖА“
9650, Каварна, общ. Каварна, обл. Добрич,
ул. "България" №22, тел. 0570 / 8 20 56
info-800082@edu.mon.bg <https://sou-kavarna.com>

Утвърждавам:
Директор: Емил Андонов

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В СУ „СТЕФАН КАРАДЖА“ ГР. КАВАРНА ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027г.

Разработен, съгласно Заповед No РД09-5906/28.12.2017г. на Министъра на образованието и науката и приет на заседание на педагогическия съвет с решение № 12 /14.09.2026г.

I. Измерения на насилието и тормоза в училище:

Насилие над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

Физическо насилие е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

Психическо насилие са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

Сексуално насилие е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото”.

Пренебрегване е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Тормозът е специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът в училище обхваща широк спектър от прояви. Това е явление със сериозни размери, което оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват или наблюдават.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група. Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

- Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;

- Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Психически тормоз - подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да

унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група - под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз.

Сексуален тормоз - представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смуцаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Кибернасилие и Кибертормоз - насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространение на обидни, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на дете с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис без негово съгласие, кражба на самоличност/профили, обиди, разпространение на слухове в социалните мрежи и др.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е деструктивен и опасен вид насилие.

Следователно усилията за справяне с насилието от деца над деца в училище трябва да бъдат насочени към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми.

II. Принципи, ценности, философия:

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на насилието и тормоза в СУ „Стефан Караджа“-гр.Каварна е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на сигурна училищна среда. Изграждането на защитна мрежа поставя ясни граници за формирането на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище. За ранното откриване на причините за насилие в училище, както и успешното намаляване на факторите, които са свързани със средата в училище и които допринасят за проявата на агресия и за утвърждаване на агресивни модели на поведение, СУ „Стефан Караджа“- гр.Каварна работи всекидневно чрез:

1. Създаване и утвърждаване на ясна ценностна система в училище, която не допуска прояви на насилие и тормоз.
2. На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност.
3. Системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;

4. Подобряване на физическата среда в училище, която не съдържа предпоставка за изява на агресивното поведение и в същото време създава условия за формирането на класа като общност;
5. Работа с нагласите към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа и споделяне на проблеми в общността на класа.
6. Следване на последователни стъпки за подкрепа и разбиране на последиците от насилието и за справяне с неприемливото поведение на децата, които не наблягат на наказанието.

III. Задължение на всеки учител и служител в училище:

1. Да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.
2. Да бъде наблюдателен и да следи груповата динамика в паралелките.
3. Да наблюдава взаимодействията и взаимоотношенията между учениците в училище по време на междучасията и неформалните ситуации, в които те общуват.

IV. Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в СУ „Стефан Караджа“:

1. Превантивни дейности на ниво класна стая/ паралелка:

1.1. Обучителни дейности - групова работа, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, учебни предмети от задължителните учебни часове, различни извънкласни и извънучилищни дейности. Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за насилието и тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие, като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др;

1.2. Изработването на общи правила на поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата;

1.3. Изграждане на общности в рамките на класа – норми и събития, които обличават учениците и ги сплотяват.

2. Превантивни дейности на ниво училище:

2.1. Оценката на тормоза в СУ „Стефан Караджа“ се организира от ръководството на училището със съдействието на Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието в началото на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва.

2.2. Със заповед на директора на СУ „Стефан Караджа“ е създаден училищен координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът се ръководи от заместник – директора и включва учители, ученик и родител.

2.3. На базата на извършената оценка в началото на учебната година УКС изготвя

план за противодействие на училищния тормоз. Той е със срок една учебна година и се ревизира и актуализира всяка учебна година.

2.4. Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност;

2.5. Създаване на единни училищни правила - обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;

2.6. Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на места, в които е установено, че се извършва тормоз.

2.7. Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз, съгласно План за квалификационна дейност.

2.8. Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.

2.9. Разработване на мерки за привличане на родителите.

3. Превантивни дейности с родителско участие:

3.1. Включване на родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други професии, които могат да бъдат полезни и с чиято помощ могат да се реализират ценни училищни инициативи.

3.2. Включване на родители, които могат да станат посредници между училището и родителите или други организации и институции.

3.3. Включване на родители, които могат да осигуряват ресурси – в натурални показатели, услуги или финансови средства, за изпълнение на училищните дейности.

V. Интервенция при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в СУ „Стефан Караджа”

1. Интервенция на ниво класна стая/ паралелка.

1.1. Разпознаване на тормоза:

- Ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра.

- Ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най-вероятно става дума за тормоз.

- Когато се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат съответните стъпки, за да се предотврати ескалацията на насилие и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано.

1.2. Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

1.3. Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

- Класният ръководител изслушва детето.

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

- След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на детето и дава обратна връзка. Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители, които също да наблюдават поведението на детето и да реагират своевременно. Педагогическият съветник също може да подпомогне работата на учителя като наблюдава детето във взаимоотношенията му с другите деца и даде насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост.

- При преценка, може да бъде насочено към услуги в общността – консултативен кабинет към МКБППМН.

1.4. Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;

- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно ако насилието се повтори. Може да му се предложи да поговори с педагогическия съветник;

- Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него;

- При преценка, детето може да бъде насочено към услуги в общността – консултативен кабинет към МКБППМН, консултативен център по проблемите на децата и младежта.

1.5. Реакции спрямо наблюдателите:

-Класният ръководител изтъква тези ученици, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;

- Класният ръководител призовава наблюдателите към отговор на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая.

- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

1.6. Включване на родителите:

- Класният ръководител уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.

- Разговорът трябва да бъде проведен на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се представи отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки.

- От разговора могат да бъдат изведени конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат.

- Класният ръководител може да насочи родителите за консултация с педагогическия съветник или с други специалисти при необходимост.

2. Интервенцията на ниво училище.

2.1. Водене на училищен дневник със случаи и управление на информацията:

- Дневникът със случаи се създава за целите на анализа и планирането на цялостна училищна политика за противодействие на насилието и тормоза в училище. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „клас“, „участници“, „вид насилие и ниво“, „какво е предприето като действие?“, „подпис на служителя“. Дневникът и съпътстващата документация по случаите се съхранява при педагогическия съветник.

- Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал.

2.2. Процедура за откриване и работа по случай:

- Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от педагогическия съветник.

2.3. Насочване на случаи към външни служби:

- При идентифициране на ситуация на тормоз и дете в риск, следва незабавно да се уведомят органите за закрила на детето: ОЗД и/или полиция. Уведомяването е задължение на всеки гражданин по силата на Закона за закрила на детето (ЗЗД), следователно сигнал до отдел „Закрила на детето“ и/или Районно управление „Полиция“ трябва да подаде гражданинът или служителят на училището, идентифицирал тормоза.

- Сигналът може да бъде подаден от името на училището, на Координационния съвет, като се описва цялата събрана информация по случая.

VI. Ресурсна обезпеченост

Училищното ръководство осигурява:

1. Обучение за всеки един от служителите си.
2. Обучени специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в училището, а при липса на такива да се обърне към външни за училището специалисти, които са обучени за интервенция в ситуации на тормоз;
3. Информация, материали по темата за насилието и тормоза в училище, информация за наличните ресурси в общността.

VII. Правила и процедури за въвеждане на защитна мрежа

1. Процедура за информиране и съобщаване на случаи на тормоз

- 1.1. Дете, жертва на тормоз – уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията.
- 1.2. Дете, упражнило тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.
- 1.3. Деца, които помагат и подкрепят тормоза – уведомяват класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията.
- 1.4. Дете - наблюдател- уведомява класния ръководител устно.
- 1.5. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.
- 1.6. Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС чрез попълване на формата за протокол.

2. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците

- 2.1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие“ (Приложение №1). Той се предава на председателя на УКС, който го съхранява.
- 2.2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на медицинското лице и/или телефон 112;
- уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
- описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

- 2.3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- Всеки служител на СУ „Стефан Караджа“ гр.Каварна, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето;
 - Учителят описва ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.
 - След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.
 - УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от педагогически съветник, класен ръководител и родител.
- 2.4. Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.
- Учителят описва ситуацията писмено в „Протокол за отговор на насилие“ (Приложение №1).;
 - Ситуацията се регистрира в единния регистър при второ и трето ниво на тормоз според Механизма за противодействие на насилието и тормоза в училище ;
 - Родителите на детето, упражнило тормоз, описват ситуацията в Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2).;
 - За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията в Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2).;
 - Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите;
 - Свиква се УКС;
 - УКС уведомява МКБППМН, Полицията и отдел „Закрила на детето“;
 - УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

Приложения:

Приложение 1: Протокол за отговор на насилие

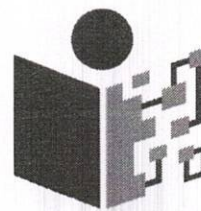
Приложение 2: Протокол за съобщаване за насилие

Приложение 3: Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответни действия

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТЕФАН КАРАДЖА”

9650, Каварна, общ. Каварна, обл. Добрич,
ул. "България" №22, тел. 0570 / 8 20 56, 8 25 57
e-mail: info-800082@edu.mon.bg, sou_kavarna@abv.bg
<https://sou-kavarna.com>

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

ПРОТОКОЛ за отговор на насилие

№	Трите имена на ученика	Клас	Класен ръководител

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Предприети мерки

.....
.....
.....
.....

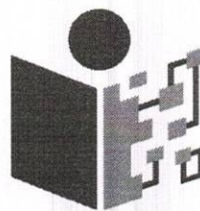
Коментар

.....
.....

Подпис:.....
/ /

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТЕФАН КАРАДЖА”
9650, Каварна, общ. Каварна, обл. Добрич,
ул. "България" №22, тел. 0570 / 8 20 56, 8 25 57
e-mail: info-800082@edu.mon.bg, sou_kavarna@abv.bg
<https://sou-kavarna.com>

ПРИЛОЖЕНИЕ №2

ПРОТОКОЛ за съобщаване за насилие

Аз,
родител на,
ученик/чка отклас
с класен ръководител
съм информиран за възникналата ситуация.

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Коментар

.....
.....

Подпис на родител:.....
/ /

Приложение 3: Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответни действия

<i>Ниво на тормоз</i>	<i>Отговор на училището</i>	<i>Документиране</i>	<i>Последователност на процедурите за интервенция</i>
Първо ниво - ниско нарушение на правилата : • Форми на физическо насилие са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост. • Форми на психическо насилие са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, подигравки, унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове. • Форми на сексуално насилие са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване	На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от класен ръководител или учител заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за група ученици или за целия клас. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. Ако педагогическата работа не дава резултат и насилственото поведение се повтаря, последствията са по-сериозни, то тогава следва да се предприемат действия, предписани за ситуации от второ или трето ниво.	Ситуациите от първо ниво не се регистрират.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Класният ръководител /учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. 3) Уведомяване на родител от класния ръководител /учителя. 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от класния ръководител/учителя. 5) Мерки и действия от страна на класен ръководител/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите.

към сексуални действия. • Форми на кибернасилие са например: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използван език на омраза, кражба на профили.			6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
Второ ниво - повторение на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици: • Форми на физически тормоз са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. • Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. • Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на	На второ ниво действията се предприемат от класен ръководител/учител заедно с педагогически съветник, председател или представител на координационния съвет и задължително участие на родител, като се уведомява директора. По преценка се подава сигнал до ОЗД и/или полиция. Координационният съвет прави оценка на риска и може да даде становище за инициране на работа по случай. Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето,	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случай. Възстановяване на щети при наличие на такива.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Всеки служител, който е станал свидетел на насилието, може да подаде сигнал към ОЗД. 3) Учителят/класният ръководител съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка директорът подава сигнал от името на институцията до

порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. • Форми на кибертормоз са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унижителни за детето снимки/видео, кражба на профил и използване език на омраза.	например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, следва да се уведоми директора, който следва да се обърне към отделите за закрила на детето.		ОЗД и/или полицията и се инициира работа по случай. 4) Уведомяване на родител. 5) Мерки и действия – работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на работа по случая. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
Трето ниво – злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията: • Форми на физически тормоз са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие. • Форми на психически тормоз са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, които накърняват сериозно	На трето ниво се уведомява незабавно ОЗД и/или органите на полицията. Действията на ниво институция се предприемат от директора заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил,	Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника със случаи, като по тях се предприема интензивна работа, включваща всички участници; правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се иницират процедури в	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията. 3) Уведомяване на родител. 4) Консултации –

достойнството, публично унижение, ограничаване на движението, склоняване за употреба на психоактивни вещества, включване в антисоциални групи и организации, изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на банди, последиците от които нараняват други. • Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение. • Форми на кибертормоз са например: повторно действие на непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, профили и лични данни, заснемане без разрешение, заснемане и разпространение на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки и видео на детска порнография.	застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, директорът следва да информира отделите за закрила на детето и/или полицията. При материална щета се съставя Протокол за възстановяване на щетата.	съответствие със Закона за закрила на детето, Наредба за приобщаващото образование, Закона за предучилищното и училищното образование.	предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с детето или ученика, институцията установява връзка с тези организации или услуги и синхронизира дейностите. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
---	--	---	--